

Lecția 4 · Schimbul de opinii. Compararea opiniilor

Introducere

Ai observat că doi prieteni pot ieși de la același film unul încântat, celălalt plictisit? Niciunul nu minte și niciunul nu greșește: au doar păreri diferite. Când păreri diferite se întâlnesc, putem face două lucruri. Putem să ne certăm, ca să vedem cine câștigă. Sau putem să le punem față în față, să le ascultăm și să alegem împreună ce e mai bine. A doua cale se numește schimb de opinii. În această lecție afli cum se face, de ce a compara opinii nu înseamnă a le împărți în bune și rele și unde se oprește compararea: acolo unde începe un drept.

În această lecție vei descoperi

- ce este schimbul de opinii și la ce ne folosește;
- ce înseamnă să compari opinii;
- cum discuți cu cineva care nu e de acord cu tine;
- de ce se compară opinii, nu drepturi.

Cum alegem un titlu?

1. În lecția trecută ai învățat să îți susții părerea. Ce cuvinte leagă o părere de motivul ei?
 2. Reprezentanții claselor din școală s-au întâlnit pentru a organiza o campanie de conștientizare a importanței protejării mediului. Președintele Consiliului elevilor a avut ideea de a organiza un moment de *brainstorming* (asalt de idei) pentru a selecta cel mai bun titlu. Copiii și-au exprimat o multitudine de opinii: „*Viață pentru mediu!*”, a propus Mihnea · „*Pentru că exemplul personal este important, cred că titlul «Fii un bun exemplu!» ar fi potrivit*”, și-a exprimat Ana părerea · „*În opinia mea, mai potrivit este titlul «Vreau un mediu curat!»*”, a zis Antonio · „*Sau «Vreau să cresc într-un mediu curat!»*”, a adăugat Maria · „*Eu aș propune «Împreună pentru un mediu curat!»*”, a spus calm Costin · „*Prietenii mediului!*”, a zis plină de entuziasm Elena. După schimbul de opinii, acestea au fost comparate și supuse la vot. Titlul care a întrunit cele mai multe voturi a fost „*Împreună pentru un mediu curat!*” De ce crezi că au fost luate în considerare toate opiniile exprimate? A fost benefică organizarea unui moment de *brainstorming*?
 3. Pe drumul spre casă, câțiva copii vorbesc despre un film. „*V-a plăcut filmul?*” · „*A fost plictisitor!*” · „*Eu cred că a fost foarte interesant, pentru că...*” Ce observi la răspunsurile lor? Greșește vreunul dintre ei?
 4. Întrebarea lecției: cum discut cu cineva care are altă părere decât mine?
- Răspunsul îl construim pas cu pas, în cele patru secțiuni de mai jos.

1. Spun și ascult

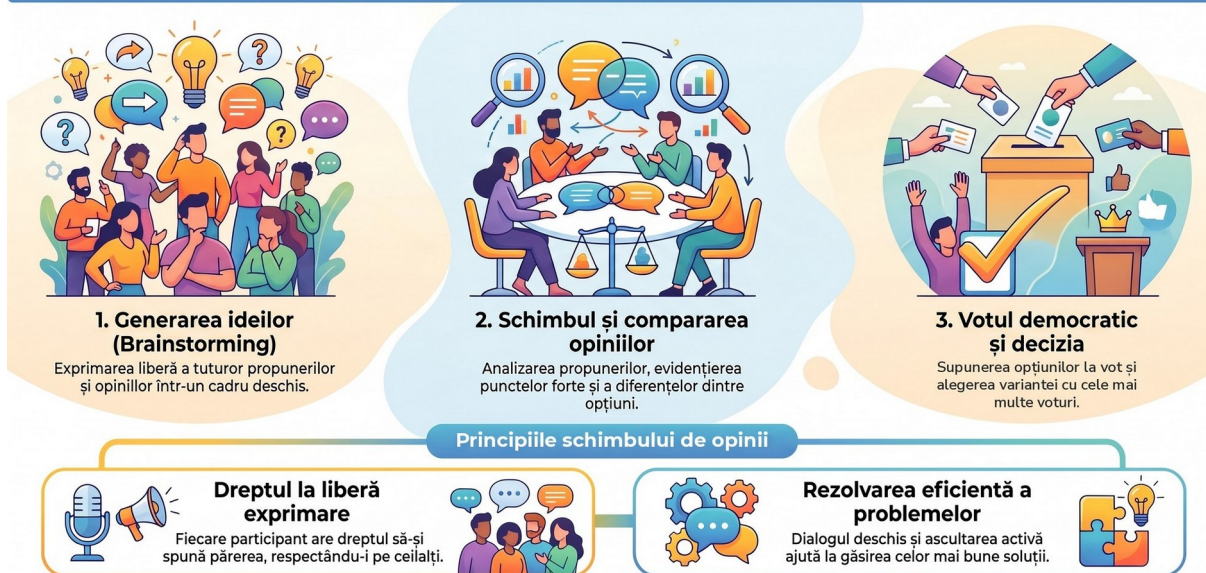
Oamenii comunică, iar atunci când fac acest lucru își exprimă gândurile, sentimentele, dorințele, experiențele trăite, primesc și oferă informații, își exprimă opinii.

Definiție

Schimbul de opinii reprezintă o formă de comunicare între două sau mai multe persoane pe o anumită temă.

Schimbul de opinii presupune exprimarea propriei opinii, dar și **ascultarea și luarea în considerare a opiniei altor persoane**. El este important deoarece constituie un mod prin care putem lua cele mai bune decizii și poate contribui la soluționarea unor probleme. Este recomandat ca opiniile să fie susținute de argumente — exact ce ai învățat în lecția trecută.

Procesul decizional în grup: de la idee la decizie

Drumul unei decizii luate împreună: întâi ideile, apoi schimbul și compararea opiniilor, la final votul.

2. Opinii diferite, nu bune și rele

Opiniile pot fi diferite, de aceea de fiecare dată ele trebuie comparate și analizate.

Definiție

Compararea opiniilor nu înseamnă clasificarea lor în bune și rele. Opiniile nu sunt bune sau rele, ci doar diferite.

Oamenii dețin frânturi de adevăr, nimeni nu deține adevărul absolut. Este util să existe diferențe de opinie atâta vreme cât acestea nu afectează pe nimeni. Schimbând și comparând opinii diferite ne apropiem de adevăr.

Opiniile sunt puncte de vedere pe care trebuie să le respectăm, chiar dacă nu suntem de acord cu ele. Unele opinii sunt mai bine argumentate, mai convingătoare decât altele. Dacă nu suntem de acord cu o opinie, nu trebuie să etichetăm, să insultăm sau să atacăm persoana care o susține; putem veni însă cu argumente mai bine construite, mai convingătoare. **Lupta se dă între idei, nu între persoane.**

3. Când nu sunt de acord

Respectarea diferențelor de opinie presupune câteva reguli practice: lasă-i pe ceilalți să-și exprime opinia · ascultă opiniile celorlalți, chiar dacă nu ești de acord cu ele · nu-ți prezenta opinia ca fiind singura posibilă sau cea mai bună · compară argumentele pro și contra · nu ataca persoana, ci doar ideea pe care o susține · pune-te în locul celui care exprimă o opinie contrară și întreabă-te de ce gândește așa.

Atunci când nu sunt acceptate, diferențele de opinie pot provoca numeroase conflicte. De aceea contează și răspunsul la întrebarea: *cum protestez atunci când un coleg sau un prieten îmi încalcă dreptul la opinie?*

AȘA DA	AȘA NU
Mă adresez colegului în cauză.	Mă plâng unui alt coleg.
Vorbesc calm.	Ridic tonul.
Îmi aleg cuvintele, sunt politicos.	Folosesc cuvinte sau gesturi jignitoare.
Îmi exprim clar și precis nemulțumirea.	Spun generalități, nu sunt concret.
Sunt prompt, acționez imediat.	Las timpul să treacă.
Nu-l ironizez, nu-l enervez.	Îl iau în derâdere, îl ironizez.
Îi descriu urmările nerespectării acestui drept.	Îl amenint.
Îi propun să găsim împreună o soluție pentru rezolvarea problemei.	Îi impun soluția mea.

Există și expresii care închid discuția din prima clipă: „Ce prostie!” · „Te-nșeli amarnic!” · „Ce gusturi ciudate ai!” · „E aberant ce spui!” · „Întotdeauna am avut dreptate!”

4. Opinii, nu drepturi

Doi colegi de clasă, Vlad și Andra, exprimă opinii diferite: Vlad: „Tata spune că «bătaia este ruptă din rai». Când îl supăr rău, mă trage de urechi.” · Andra: „Nimeni nu are dreptul să te lovească, nici chiar părinții tăi.” · Vlad: „Eu știu că tata mă iubește, chiar și atunci când mă urechează.” · Andra: „Ce fel de iubire este asta? Este doar o încălcare a drepturilor copilului!”

Aici cele două poziții nu sunt la fel. Ce titlu să aibă o campanie, cât să dureze pauza sau ce film e mai bun sunt **opinii**: fiecare crede altceva, iar părerile se pun față în față și se compară. Dar dacă un copil poate fi lovit nu ține de părerea cuiva. Este vorba de un **drept** al copilului, iar un drept este ceva ce legea îi dă fiecărui copil și ce nimeni nu îi poate lua, oricât de diferit ar gândi. Am putea vota în clasă ce titlu să aibă campania; nu am putea vota dacă un coleg poate fi lovit. De aceea spunem: **se compară opinii, nu drepturi**. Andra nu are o părere mai frumoasă decât Vlad: ea spune ce spune legea.

Din lege
Legea nr. 272/2004, republicată, art. 33 alin. (1): copilul are dreptul la respectarea personalității și individualității sale și nu poate fi supus pedepselor fizice sau altor tratamente umilitoare ori degradante. Alin. (2): măsurile de disciplinare a copilului nu pot fi stabilite decât în acord cu demnitatea copilului, nefiind permise sub niciun motiv pedepsele fizice ori acelea care se află în legătură cu dezvoltarea fizică, psihică sau care afectează starea emoțională a copilului.
Consecință: se compară opinii, nu drepturi. Dacă un copil poate fi lovit nu este o chestiune de păreri: legea a răspuns deja, iar răspunsul este nu, sub niciun motiv.

Rezumat

1. Schimbul de opinii este o formă de comunicare între două sau mai multe persoane pe o anumită temă: îmi spun părerea și o ascult pe a celui alt.
2. Comparăm opiniile ca să luăm decizii și să găsim soluții; ele nu sunt bune sau rele, ci diferite, iar unele sunt mai bine argumentate decât altele.
3. Când nu sunt de acord, combat ideea, nu persoana: lupta se dă între idei, nu între persoane.
4. Se compară opinii, nu drepturi: copilul nu poate fi supus pedepselor fizice sau tratamentelor umilitoare, sub niciun motiv.

Verifică-te

1. **Compar două afirmații.** Compară două afirmații despre libertatea de a-ți spune părerea: „*Sunt liber să-mi exprim opiniile oricând și oricum!*” și „*Sunt liber să-mi exprim opiniile atâta vreme cât nu provoc vreun rău celorlalți!*” Cu care ești de acord? Scrie un rând de motivare.
2. **Spun altfel.** Pentru fiecare expresie, spune ce se întâmplă în discuție după ce o rostești și cum ai putea spune același lucru altfel: „*Ce prostie!*” · „*Te-nșeli amarnic!*” · „*E aberant ce spui!*”
3. **Schimb de opinii, în bancă.** Formulează o opinie personală despre numărul de ore pe care îl petreci zilnic la școală și susține-ți-o cu două argumente. Fă schimb de opinii cu colegul de bancă. Comparați-vă opiniile: ce observați?

Pălăriile gânditoare

Problema: Poate clasa noastră să organizeze o campanie de conștientizare a importanței protecției mediului? Clasa se împarte în șase echipe; fiecare echipă „poartă” o pălărie și privește problema numai din unghiul ei.

Pălăria	Cerința echipei
albă — informează	Copiii pot organiza campanii de conștientizare a importanței protecției mediului? Redactați răspunsul vostru, folosind ca sursă de informare și art. 15 din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului.
roșie — spune ce simți	Copiii își pot exprima opiniile în legătură cu protecția mediului? Spuneți ce simțiți în legătură cu acest fapt.
neagră — aspecte negative	Cu ce aspecte nu sunteți de acord atunci când opiniile trebuie comparate?
galbenă — aspecte pozitive	Care sunt avantajele posibilității schimbului de opinii?
verde — generează idei	Propuneți titluri pentru o campanie despre alimentația sănătoasă. Comparați opiniile și alegeți un titlu dintre cele propuse.
albastră — clarifică	Considerați că sunt benefice schimburile de opinii și compararea lor în luarea deciziilor? Argumentați-vă răspunsul!

Ce observi: aceeași problemă, privită din șase unghiuri, dă șase răspunsuri diferite — și toate sunt utile. Așa arată un schimb de opinii bun: fiecare spune, toți ascultă, iar la final se alege împreună.

Din lege

Din lege

Convenția cu privire la drepturile copilului, art. 12 alin. 1: statele părți vor garanta copilului capabil de discernământ dreptul de a-și exprima liber opinia asupra oricărei probleme care îl privește, opiniile copilului urmând să fie luate în considerare ținându-se seama de vârsta sa și de gradul său de maturitate.

Legea nr. 272/2004, republicată, art. 28 alin. (3): părinții sau, după caz, alți reprezentanți legali ai copilului, persoanele care au în plasament copii, precum și persoanele care, prin natura funcției, promovează și asigură respectarea drepturilor copiilor au obligația de a le asigura informații, explicații și sfaturi, în funcție de vârsta și de gradul de înțelegere al acestora, precum și de a le permite să își exprime punctul de vedere, ideile și opiniile.

Consecință: până acum ai aflat că ai dreptul să îți spui părerea. Legea are și cealaltă față: pentru adulții din jurul tău — părinți, profesori — a te lăsa să îți spui părerea nu este o alegere, ci o obligație.

Dacă un copil este lovit sau umilit, poate cere ajutor la **119**, numărul unic național pentru cazurile de abuz asupra copilului, gratuit și disponibil non-stop, sau la **116 111**, Telefonul Copilului.

Știi că

Știi că?

În România există un forum de discuții pentru copii, numit Consiliul Copiilor SPUNE!, al cărui scop este de a le oferi copiilor ocazia să își exprime opiniile și să fie ascultați.

Gândește-te: de ce e important ca un asemenea forum să existe? Unde îți poți spune tu părerea în școala ta?